

פִּרְקֵי אָבוֹת

ב"ה

שם: _____

כיתה: _____

פֶּרֶק ראשון

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמד כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

א משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים: הוּו מתונים בדין, והעמידו תלמידים הרבה, ועשו סיג לתורה: ☐

ב שמעון הצדיק היה משיבי כנסת הגדולה. הוא היה אומר: על שלשה דברים העולם עומד: על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים: ☐

ג אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק. הוא היה אומר: אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הוּו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס, ויהי מורא שמים עליכם: ☐

ד יוסי בן יועזר איש צרדה, ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מהם. יוסי בן יועזר איש צרדה אומר: יהי ביתך בית ועד לחכמים, והוי מתאבק בעפר רגליהם, והוי שותה בצמא את דבריהם: ☐

ה יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר: יהי ביתך פתוח לרוחה, ויהיו עניים בני ביתך, ואל תרבה שיחה עם האשה, באשתו אמרו, קל וחמר באשת חבירו. מכאן אמרו חכמים: כל המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו יורש גיהנם: ☐

ו יהושע בן פרחיה ונתאי הארכלי קבלו מהם. יהושע בן פרחיה אומר: עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכף זכות: ☐

ז נתאי הארכלי אומר: הרחק משכן רע, ואל תתחבר לרשע, ואל תתיאש מן הפורענות: ☐

ח יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם. יהודה בן טבאי אומר: אל תעש עצמך כעורכי הדין, וכשיהיו בעלי הדין עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים, וכשנפטרים מלפניך, יהיו בעיניך כזכאין, כשקבלו עליהם את הדין: ☐

ט שמעון בן שטח אומר: הוי מרבה לחקור את העדים, והוי זהיר בדבריה, שמא מתוכם ילמדו לשקר: ☐

י שמעיה ואבטליון קבלו מהם. שמעיה אומר: אהוב את המלאכה, ושנא את הרבנות, ואל תתנדע לרשות: ☐

יא אבטליון אומר: חכמים, הזהרו בדבריהם, שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים, וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל: ☐

- ☐ יב הלל ושמאי קבלו מהם, הלל אומר: הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום, ורודף שלום, אוהב את הבריות, ומקרבן לתורה:
- ☐ יג הוא היה אומר: נגד שמא אבד שמה, ודלא מוסיף יסיף, ודלא יליף קטלא חיב, ודאשתמש בתגא חלף:
- ☐ יד הוא היה אומר: אם אין אני לי, מי לי, וכשאני לעצמי, מה אני, ואם לא עכשיו, אימתי:
- ☐ טו שמאי אומר: עשה תורתך קבע, אמור מעט ועשה הרבה, והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות:
- ☐ טז רבן גמליאל היה אומר, עשה לך רב, והסתלק מן הספק, ואל תרבה לעשר אמדות:
- ☐ יז שמעון בנו אומר: כל ימי גדלתי בין החכמים, ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה, ולא המדרש עקר אלא המעשה, וכל המרבה דברים מביא חטא:
- ☐ יח רבן שמעון בן גמליאל אומר, על שלשה דברים העולם קיים: על הדין, ועל האמת, ועל השלום, שנאמר: אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם:
- רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

צברתי _____ חלקי באזל

פִּרְקֵי אָבוֹת

ב"ה

שם: _____

כיתה: _____

פֶּרֶק שְׁנִי

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמד כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

א רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעשה ותפארת לו מן האדם, והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. הסתפל בשלשה דברים, ואין אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין:

ב רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון, וכל העוסקים עם הצבור, יהיו עוסקים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתם, וצדקתם עומדת לעד, ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם:

ג הוו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם, אלא לצורך עצמן, נראין כאוהבין בשעת הנאתו, ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו:

ד הוא היה אומר: עשה רצונו כרצונה, כדי שיעשה רצונה כרצונו, בטל רצונה מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונה. הלל אומר: אל תפרוש מן הצבור, ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע, ואל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה:

ה הוא היה אומר: אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים, ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש:

ו אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים, אמר לה: על דאטפת אטפוף, וסוף מטיפין? טופון:

ז הוא היה אומר: מרבה בשר מרבה רמה, מרבה נכסים מרבה דאגה, מרבה נשים מרבה כשפים, מרבה שפחות מרבה זמה, מרבה עבדים מרבה גזל. מרבה תורה מרבה חיים, מרבה ישיבה מרבה חכמה, מרבה עצה מרבה תבונה, מרבה צדקה מרבה שלום. קנה שם טוב קנה לעצמו, קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העולם הבא:

ח רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכה נוצרת:

ט חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הורקנוס, ורבי יהושע

בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך. הוא היה מונה שבחם.
 רבי אליעזר בן הורקנוס בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה אשרי יולדתו, רבי
 יוסי הכהן חסיד, רבי שמעון בן נתנאל ירא חטא, ורבי אלעזר בן ערך כמעין המתגבר. הוא
 היה אומר: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה, מכריע את
 כלם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ואליעזר בן הורקנוס אף
 עמהם, ואליעזר בן ערך בכף שניה, מכריע את כלם:

י אמר להם: צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם, רבי אליעזר אומר: עין טובה.
 רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי
 אלעזר אומר: לב טוב. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריהם, שבכלל דבריו
 דבריהם. אמר להם: צאו וראו איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר:
 עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלזה ואינו
 משלם, אחד הלזה מן האדם כלזה מן המקום, שנאמר: לזה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן.
 רבי אלעזר אומר: לב רע. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריהם, שבכלל
 דבריו דבריהם. הם אמרו שלשה דברים, רבי אליעזר אומר יהי כבוד חברך חביב עליך כשלה,
 ואל תהי נוח לכעוס. ושוב יום אחד לפני מיתתו, והיו מתחמם פנגד אורן של חכמים, והיו זהיר
 בגחלתן שלא תכונה. שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף,
 וכל דבריהם כגחלי אש:

יא רבי יהושע אומר: עין הרע, ויצר הרע, ושנאת הבריות, מוציאין את האדם מן העולם:

יב רבי יוסי אומר: יהי ממון חברך חביב עליך כשלה, והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינה ירשה
 לך, וכל מעשיך יהיו לשם שמים:

יג רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה, וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך
 קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, שנאמר: כי חנון ורחום הוא, ארך אפים ורב חסד,
 ונחם על הרעה: ואל תהי רשע בפני עצמך:

יד רבי אלעזר אומר: הוי שקוד ללמוד תורה, ודע מה שתשיב לאפיקורוס. ודע לפני מי אתה
 עמל, ומיהו בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך:

טו רבי טרפון אומר: היום קצר, והמלאכה מרבה, והפועלים עצלים, והשכר הרבה, ובעל הבית
 דוחק:

טז הוא היה אומר: לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין להבטל ממנה, אם למדת תורה
 הרבה נותנין לך שכר הרבה, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך, ודע שמתן
 שכרן של צדיקים לעתיד לבא:

רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יי חפץ למען
 צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

פֶּרֶקִי אָבוֹת

שם: _____

כיתה: _____

פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמדו כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

א עקביא בן מהללאל אומר: הסתפל בשלשה דברים, ואין אתה בא לידי עברה. דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת, מטפה סרוחה, ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון: לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא:

ב רבי חנינא סגן הכהנים אומר: הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מורא, איש את רעהו חיים בלעו: רבי חנינא בן תרדיון אומר: שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה, הרי זה מושב לצים, שנאמר: ובמושב לצים לא ישב. אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר: אז נדברו יראי יי איש אל רעהו, ויקשב יי וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו, ליראי יי ולחשבי שמו. אין לי אלא שנים, מנין אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקדוש ברוך הוא קובע לו שכר, שנאמר: ישב בדד וידם כי נטל עליו:

ג רבי שמעון אומר: שלשה שאכלו על שלחן אחד, ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים, שנאמר: כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום. אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משלחנו של מקום, שנאמר: וידבר אלי, זה השלחן אשר לפני יי:

ד רבי חנינא בן חכניאי אומר: הניעור בליילה, והמהלך בדרך יחידי, ומפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו:

ה רבי נחוניא בן הקנה אומר: כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכל הפורק ממנו עול תורה, נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ:

ו רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניה אומר: עשרה שיושבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר: אלהים נצב בעדת אל. ומנין אפלו חמשה, שנאמר: ואגדתו על ארץ יסדה. ומנין אפלו שלשה, שנאמר: בקרב אלהים ישפט: ומנין אפלו שנים, שנאמר: אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי וישמע. ומנין אפילו אחד, שנאמר: בכל המקום אשר אזכיר את שמי, אבוא אליה וברכתיה:

ז רבי אלעזר איש ברתותא אומר: תן לו משלו, שאתה ושלך שלו, וכן בדוד הוא אומר: כי ממך הכל ומידך נתנו לך. רבי יעקב אומר: המהלך בדרך ושונה, ומפסיק ממשנתו ואומר: מה נאה אילן זה, מה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו:

ח רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר: כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר: רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך. יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר: ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך, הא, אינו מתחייב בנפשו, עד שישב ויסירם מלבו:

ט רבי חנינא בן דוסא אומר: כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקימת:

י הוא היה אומר: כל שמעשיו מרבין מחכמתו, חכמתו מתקימת. וכל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקימת. הוא היה אומר: כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו. וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו, אין רוח המקום נוחה הימנו. רבי דוסא בן הרקנס אומר: שנה של שחרית, ויין של צהרים, ושיחת הילדים, וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ, מוציאין את האדם מן העולם:

יא רבי אלעזר המודעי אומר: המחלל את הקדשים, והמבזה את המועדות, והמלבין פני חברו ברבים, והמפר בריתו של אברהם אבינו, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא:

יב רבי ישמעאל אומר: הוי קל לראש ונוח לתשחורת, והוי מקבל את כל האדם בשמחה:

יג רבי עקיבא אומר: שחוק וקלות ראש, מרגילין את האדם לערוה, מסורת סג לתורה, מעשרות סג לעשר, נדרים סג לפרישות, סג לחכמה שתיקה:

יד הוא היה אומר: חביב אדם שנברא בצלם, חבה יתרה נודעת לו, שנברא בצלם, שנאמר: כי בצלם אלהים עשה את האדם. חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חבה יתרה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר: בנים אתם ליי אלהיכם. חביבין ישראל שנפתן להם כלי חמדה, חבה יתרה נודעת להם, שנפתן להם כלי חמדה, שנאמר: כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו:

טו הכל צפוי, והרשות נתונה, ובטוב העולם נדון, והכל לפי רוב המעשה:

טז הוא היה אומר: הכל נתון בערבון, ומצודה פרוסה על כל החיים, החנות פתוחה, והחננוני מקיף, והפנקס פתוח, והיד כותבת, וכל הרוצה ללות יבא וילווה, והגבאים מחזירין תדיר בכל יום, ונפרעין מן האדם, מדעתו ושלא מדעתו, ויש להם על מה שיסמוכו, והדין דין אמת, והכל מתקן לסעודה:

יז רבי אלעזר בן עזריה אומר: אם אין תורה אין דרך ארץ, אם אין דרך ארץ אין תורה. אם אין חכמה אין יראה, אם אין יראה אין חכמה. אם אין דעת אין בינה, אם אין בינה אין דעת. אם אין קמח אין תורה, אם אין תורה אין קמח. הוא היה אומר: כל שחכמתו מרבה ממעשיו, למה הוא

○ דומה: לאילן שענפיו מרבין ושרשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו, שנאמר: והיה כערער בערבה, ולא יראה כי יבא טוב, ושכן חררים במדבר, אך מלחה ולא תשב. אבל כל שמעשיו מרבין מחמתו, למה הוא דומה: לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרבין, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו, אין מזיזין אותו ממקומו, שנאמר: והיה כעץ | שתול על מים, ועל יובל ישלח שרשיו, ולא יראה כי יבא חם, והיה עלהו רענן, ובשנת בצרת לא ידאג, ולא ימיש מעשות פרי:

○ יח רבי אליעזר (בן) חסמא אומר: קנין, ופתחי נדה הן הן גופי הלכות, תקופות, וגמטריאות, פרפראות לחכמה:

רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

צברתי _____ חלקי באזל

פִּרְקֵי אַבוֹת

פֶּרֶק רְבִיעִי

שם: _____

כיתה: _____

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

- ☐ א בן זומא אומר: איזהו חכם, הלומד מכל אדם, שנאמר: מכל מלמדי השכלתי, כי עדותיך שיחה לי. איזהו גבור, הכובש את יצרו, שנאמר: טוב ארץ אפים מגבור ומשל ברוחו מליכד עיר. איזהו עשיר השמח בחלקו, שנאמר: יגיע כפיו כי תאכל, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא. איזהו מכבד, המכבד את הבריות, שנאמר: כי מכבדי אכבד ובזי יקלני:
- ☐ ב בן עזאי אומר: הוי רץ למצוה קלה, וברח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה, ועברה גוררת עברה, ששכר מצוה מצוה, ושכר עברה עברה:
- ☐ ג הוא היה אומר: אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר, שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום:
- ☐ ד רבי לויטס איש יבנה אומר: מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנות אנוש רמה: רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כל המחליל שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי, אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם:
- ☐ ה רבי ישמעאל בר רבי יוסי אומר: הלומד תורה על מנת ללמד, מספיקין בידו ללמוד וללמד, והלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות: רבי צדוק אומר: אל תפרוש מן הצבור, ואל תעש עצמך כעורכי הדינין, ואל תעשה עטרה להתגדל בה, ולא קרדום לחתך בה, וכך היה הלל אומר: ודאשתמש בתגא חלף, הא למדת, כל הנהנה מדברי תורה, נוטל חזיו מן העולם:
- ☐ ו רבי יוסי אומר: כל המכבד את התורה, גופו מכבד על הבריות, וכל המחליל את התורה גופו מחלל על הבריות:
- ☐ ז רבי ישמעאל בנו אומר: החשוף עצמו מן הדין, פורק ממנו איבה וגזל ושבועת שוא, והגס לבו בהוראה: שוטה, רשע וגס רוח:
- ☐ ח הוא היה אומר: אל תהי דן יחידי, שאין דן יחידי אלא אחד, ואל תאמר קבלו דעתי, שהן רשאים ולא אתה:
- ☐ ט רבי יונתן אומר: כל המקיים את התורה מעני, סופו לקימה מעשר, וכל המבטל את התורה מעשר, סופו לבטלה מעני:
- ☐ י רבי מאיר אומר: הוי ממעט בעסק ועסק בתורה, והוי שפל רוח בפני כל אדם, ואם בטלת מן התורה, יש לך בטלים הרבה כנגדך, ואם עמלת בתורה הרבה, יש שכר הרבה לתן לך:
- ☐ יא רבי אליעזר בן יעקב אומר: העושה מצוה אחת, קונה לו פרקליט אחד, והעובר עברה אחת, קונה לו קטגור אחד, תשובה ומעשים טובים כתריס בפני הפרענות. רבי יוחנן הסנדלר אומר:

כל כְּנִסְיָה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוּפָה לְהִתְקַיֵּם, וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוּפָה לְהִתְקַיֵּם:

יב רבי אֶלְעָזָר בֶּן שְׁמוּעַז אָמַר: יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידָךְ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ, וְכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּה, וּמוֹרָא רַבָּה כְּמוֹרָא שָׁמַיִם:

יג רבי יְהוּדָה אָמַר: הָיִי זֹהִיר בְּתַלְמוּד, שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עָלָה זָדוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: שְׁלֹשָׁה כְּתָרִים הֵן, כְּתָר תּוֹרָה וְכְתָר כְּהֻנָּה וְכְתָר מַלְכוּת, וְכְתָר שֵׁם טוֹב עוֹלָה עַל גְּבִיּוֹתָיו:

יד רבי נְהוֹרָאִי אָמַר: הָיִי גוֹלָה לְמָקוֹם תּוֹרָה, וְאַל תֹּאמַר שֶׁהִיא תְּבוּאָה אַחֲרֶיךָ, שֶׁחֲבִירָךְ יְקִימוּהָ בִידָךְ, וְאַל בִּינְתָהּ אֶל תִּשְׁעוֹן:

טו רבי יִנְאִי אָמַר: אֵין בִּידְיָנוּ לֹא מִשְׁלֹת הֶרְשָׁעִים, וְאַף לֹא מִיִּסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים. רַבִּי מַתִּיָּא בֶּן חֲרָשׁ אָמַר: הָיִי מְקַדֵּם בְּשִׁלּוּם כָּל אָדָם, וְהָיִי זָנֵב לְאַרְיוֹת, וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוֹעָלִים:

טז רבי יַעֲקֹב אָמַר: הָעוֹלָם הֵזֶה דּוֹמֶה לְפָרוֹזְדוֹר, בְּפָנָיו הָעוֹלָם הֵבֵא, הִתְקַן עֲצָמָךְ בְּפָרוֹזְדוֹר כְּדִי שֶׁתִּכָּנַס לְטַרְקָלִין:

יז הוּא הָיָה אָמַר: יִפָּה שְׁעָה אַחַת בְּתַשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הֵזֶה, מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הֵבֵא, וְיִפָּה שְׁעָה אַחַת שֶׁל קָרַת רוּחַ בְּעוֹלָם הֵבֵא, מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הֵזֶה:

יח רבי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר: אֵל תִּרְצֶה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשַׁעַת כַּעֲסוֹ, וְאַל תִּנְחַמְהוּ בְּשַׁעַת שְׂמִתּוֹ מִטַּל לְפָנָיו, וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בְּשַׁעַת נִדְרוֹ, וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לְרֹאוֹתוֹ בְּשַׁעַת קִלְקָלְתּוֹ:

יט שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אָמַר: בְּנִפְל אוֹיְבְךָ אֶל תִּשְׁמַח, וּבְכַשְׁלּוֹ אֵל יִגַּל לְבָבְךָ. פֶּן יֵרָאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו, וְהִשִּׁיב מַעַלְיוֹ אָפּוֹ:

כ אֶלִישֶׁע בֶּן אֲבוּיָה אָמַר: הַלּוּמֵד תּוֹרָה יֵלֵד לָמָּה הוּא דּוֹמֶה: לְדִיּוֹ כְּתוּבָה עַל נִיר חֲדָשׁ. וְהַלּוּמֵד תּוֹרָה זָקֵן לָמָּה הוּא דּוֹמֶה: לְדִיּוֹ כְּתוּבָה עַל נִיר מְחֻק. רַבִּי יוֹסִי בֶר יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר הַבְּבֵלִי אָמַר: הַלּוּמֵד תּוֹרָה מִן הַקִּטְנִים, לָמָּה הוּא דּוֹמֶה: לְאוֹכֵל עֲנָבִים קְהוֹת, וְשׁוֹתָה יֵין מִגִּתּוֹ, וְהַלּוּמֵד תּוֹרָה מִן הַזָּקֵנִים לָמָּה הוּא דּוֹמֶה: לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשׁוּלוֹת, וְשׁוֹתָה יֵין יָשׁוּן. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: אֵל תִּסְתַּכֵּל בְּקִנְיָן, אֲלֹא בְּמָה שִׁישׁ בּוֹ, יֵשׁ קִנְיָן חֲדָשׁ מִלֹּא יָשׁוּן, וְיָשׁוּן שֶׁאִפִּילוֹ חֲדָשׁ אֵין בּוֹ:

כא רבי אֶלְעָזָר הַקָּפֶר אָמַר: הַקִּנְיָה וְהַתְּאֻנָּה וְהַכְּבוֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם:

כב הוּא הָיָה אָמַר: הַיְלּוּדִים לָמוּת, וְהַמֵּתִים לַחַיּוֹת (נ"א לְהַחַיּוֹת) וְהַחַיִּים לְדוֹן, לִידַע, וּלְהוֹדִיעַ, וּלְהַנְדִיעַ, שֶׁהוּא אֵל, הוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבּוֹרָא, הוּא הַמְּבִיֵן, הוּא הַדִּין, הוּא הָעֵד, הוּא בַּעַל דִּין, הוּא עֶתִיד לְדוֹן. בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עוֹלָה, וְלֹא שְׂכָחָה, וְלֹא מִשׁוּא פָּנִים וְלֹא מִקַּח שָׂחָד. וְדַע שֶׁהַכֹּל לִפְנֵי הַחֲשׁבוֹן. וְאַל יִבְטִיחַ יִצְרָךְ שֶׁהַשָּׂאוֹל בֵּית מְנוּס לָךְ, שֶׁעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה נּוֹצֵר, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה נּוֹלֵד, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה חַי, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה מֵת, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה עֶתִיד לַתֵּן דִּין וְחֲשׁבוֹן לְפָנָי מִלְּךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ, בָּרוּךְ הוּא:

רבי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקִשָּׁא אָמַר, רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: יְיָ חֲפָץ לְמַעַן צַדִּיקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיִאֲדִיר:

פִּרְקֵי אָבוֹת

פֶּרֶק חֲמִישִׁי

ב"ה

שם: _____

כיתה: _____

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמדו כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

א בעשרה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר, והלא במאמר אחד יכול להבראות, אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות, ולתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות:

ב עשרה דורות מאדם ועד נח, להודיע כמה ארך אפים לפניו, שכל הדורות היו מכעיסין ובאין, עד שהביא עליהם את מי המבול. עשרה דורות מנח ועד אברהם, להודיע כמה ארך אפים לפניו, שכל הדורות היו מכעיסין ובאין, עד שבא אברהם אבינו וקבל עליו שכר כלם:

ג עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם, להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו:

ד עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים, עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים, ועשר על הים. עשרה נסיונות נסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא במדבר, שנאמר: וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי:

ה עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש: לא הפילה אשה מריח בשר הקדש, ולא הסריח בשר הקדש מעולם, ולא נראה זבוב בבית המטבחים, ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים, ולא כבו הגשמים אש של עצי המערכה, ולא נצחה הרוח את עמוד העשן, ולא נמצא פסול בעמר, ובשתי הלחם ובלחם הפנים, עומדים צפופים ומשתחווים רוחים, ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים, ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים:

ו עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן: פי הארץ, פי הבאר, פי האתון, הקשת והמן והמטה והשמיר, הכתב והמכתב, והלחות. ויש אומרים אף קברו של משה רבינו, ואילו של אברהם אבינו, ויש אומרים אף המזיקין, ואף צבת בצבת עשויה:

ז שבעה דברים בגלם ושבעה בחכם. חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין, ואינו נכנס לתוך דברי חברו, ואינו נבהל להשיב, שואל כענין ומשיב כהלכה, ואומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ועל מה שלא שמע אומר לא שמעתי, ומודה על האמת. וחלופיהן בגלם:

ח שבעה מיני פורעניות באין לעולם על שבעה גופי עברה: מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין, רעב של מהומה בא, מקצתן רעבים ומקצתן שבעים. גמרו שלא לעשר, רעב של בצרת בא. ושלא לטול את החלה, רעב של כליה בא. דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה שלא נמסרו לבית דין, ועל פרות שביעית. חרב באה לעולם על ענוי הדין, ועל עוות הדין, ועל המורים בתורה שלא כהלכה:

ט חיה רעה באה לעולם על שבועת שוא ועל חלול השם. גלות בא לעולם על עבודה זרה, ועל

גלוי עריות, ועל שפיכות דמים, ועל שמטת הארץ. בארבעה פרקים הדבר מתרבה, ברביעית, ובשביעית, ובמוצאי שביעית, ובמוצאי החג שבכל שנה ושנה. ברביעית, מפני מעשר עני שבשלישית, בשביעית, מפני מעשר עני שבששית. במוצאי שביעית מפני פרות שביעית, ובמוצאי החג שבכל שנה ושנה, מפני גזל מתנות עניים:

י ארבע מדות באדם: האומר שלי שלך. ושליך שלי, עם הארץ. שלי שלי, ושליך שלך, זו מדה בינונית. ויש אומרים זו מדת סדום. שלי שלך ושליך חסיד. שלך שלי ושלי שלי, רשע:

יא ארבע מדות בדעות: נוח לבעוס ונוח לרצות, יצא הפסדו בשכרו. קשה לבעוס וקשה לרצות, יצא שכרו בהפסדו. קשה לבעוס ונוח לרצות, חסיד. נוח לבעוס וקשה לרצות, רשע:

יב ארבע מדות בתלמידים: מהר לשמוע ומהר לאבד, יצא שכרו בהפסדו. קשה לשמוע וקשה לאבד, יצא הפסדו בשכרו. מהר לשמוע וקשה לאבד, זה חלק טוב. קשה לשמוע ומהר לאבד, זה חלק רע:

יג ארבע מדות בנותני צדקה: הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים, עינו רעה בשל אחרים. יתנו אחרים והוא לא יתן, עינו רעה בשל. יתן ויתנו אחרים, חסיד. לא יתן ולא יתנו אחרים, רשע:

יד ארבע מדות בהולכי בית המדרש: הולך ואינו עשה, שכר הליכה בידו. עשה ואינו הולך, שכר מעשה בידו. הולך ועשה, חסיד. לא הולך ולא עשה, רשע:

טו ארבע מדות ביושבים לפני חכמים: ספוג ומשפך, משמרת ונפה. ספוג, שהוא סופג את הכל. ומשפך, שמכניס בזה ומוציא בזה. משמרת, שמוציאה את היין וקולטת את השמרים. ונפה, שמוציאה את הקמח וקולטת את הסלת:

טז כל אהבה שהיא תלויה בדבר. בטל דבר בטלה אהבה, ושאינה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה שהיא תלויה בדבר, זו אהבת אמן ותמר. ושאינה תלויה בדבר, זו אהבת דויד ויהונתן:

יז כל מחלקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים. איזו היא מחלקת שהיא לשם שמים, זו מחלקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים, זו מחלקת קרח וכל עדתו:

יח כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, וכל המחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו לעשות תשובה. משה זכה וזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו, שנאמר: צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל: ירבעם בן נבט חטא והחטיא את הרבים, חטא הרבים תלוי בו, שנאמר: על חטאת ירבעם אשר חטא, ואשר החטיא את ישראל:

יט כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, הוא מתלמידיו של אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים, הוא מתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, תלמידיו של בלעם הרשע עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה. מה בין תלמידיו

☐ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְתַלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע, תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוֹכְלִין בְּעוֹלָם הַזֶּה
☐ וְנוֹחְלִין הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר: לְהַנְחִיל אֶהְיֶה | יֵשׁ וְאַצְרִיתֵיהֶם אֲמַלֵּא. אָבֵל תַּלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעַם
☐ הָרָשָׁע יוֹרְשִׁין גִּיהֶנֶם וְיוֹרְדִין לְבָאֵר שְׁחַת, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאַתָּה אֱלֹהִים | תּוֹרִידֶם | לְבָאֵר שְׁחַת, אֲנִשִּׁי
☐ דָּמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

☐ כּ יְהוּדָה בֶּן תִּימָא אוֹמֵר: הָיִי עַז כְּנֶמֶר וְקַל כְּנֶשֶׁר, רָץ כְּצִבִּי וְגִבּוֹר כְּאַרִּי, לַעֲשׂוֹת רָצוֹן אָבִיךָ
☐ שְׂבִשְׂמִימִים. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עַז פָּנִים לְגִיהֶנֶם, וּבוֹשֶׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
☐ וְאַלֵּהִי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁיִּבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ:

☐ כֹּא בֶן בֶּג בֶּג אוֹמֵר: הֶפֶךְ בָּהּ וְהֶפֶךְ בָּהּ, דְּכֹלֵא בָּהּ, וּבָהּ תַּחֲזִי, וְסִיב וּבִלָּה בָּהּ, וּמִנָּה לֹא תִזְוַע, שְׂאִין
☐ לָךְ מִדָּה טוֹבָה הֵימָנָה. בֶּן הָא הָא אוֹמֵר: לְפָנֶיךָ צַעֲרָא אֲגֵרָא:

☐ כבּ הוּא הָיָה אוֹמֵר: בֶּן חֲמִשׁ שָׁנִים לְמִקְרָא, בֶּן עָשָׂר שָׁנִים לְמִשְׁנָה, בֶּן שְׁלֹשׁ עָשָׂר לְמִצּוֹת, בֶּן
☐ חֲמִשׁ עָשָׂר לְגִמְרָא, בֶּן שְׁמוֹנֶה עָשָׂר לְחֻפָּה, בֶּן עָשָׂרִים לְרִדּוּף, בֶּן שְׁלֹשִׁים לְכַח, בֶּן אַרְבָּעִים
☐ לְבִינָה, בֶּן חֲמִשִּׁים לְעֶצֶה, בֶּן שְׁשִׁים לְזִקְנָה, בֶּן שִׁבְעִים לְשִׁיבָה, בֶּן שְׁמוֹנִים לְגִבּוּרָה, בֶּן תְּשַׁעִים
☐ לְשׁוֹחַ, בֶּן מֵאָה כְּאֵלוֹ מֵת וְעֹבֵר וּבֵטֵל מִן הָעוֹלָם:

רַבִּי חֲנִנְיָא בֶּן עֲקִשְׁיָא אוֹמֵר, רָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: יְיָ חֲפָץ לְמַעַן
 צַדִּיקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיִאֲדִיר:

צברתי _____ חלקי באזל

פִּרְקֵי אָבוֹת

ב"ה

שם: _____

כיתה: _____

פֶּרֶק שְׁשִׁי

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאֲמַר: וְעַמּוּךָ כָּלֶם צְדִיקִים, לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, וְצָר מִטַּעֲמֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהִתְפָּאֵר:

א שָׁנֹו חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה זֹכֶה לְדַבְרֵים הַרְבֵּה, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׁכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, כִּדָּאִי הוּא לֹו. נִקְרָא רַע, אֱהוּב, אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמַלְבִּישׁתוֹ עֲנֻה וִירָאָה. וּמִכְשָׁרְתּוֹ לְהִיּוֹת צְדִיק, חָסִיד, יָשָׁר וְנֶאֱמָן, וּמִרְחַקְתּוֹ מִן הַחֲטָא, וּמִקְרַבְתּוֹ לִידֵי זְכוּת, וְנִהְיֵין מִמֶּנּוּ עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה, בִּינָה וְגִבּוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר: לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה, אֲנִי בִינָה, לִי גִבּוֹרָה. וְנוֹתַנָּה לֹו מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה, וְחֻקּוֹר דִּין, וּמַגְלִין לֹו רְצִי תוֹרָה, וְנַעֲשֶׂה כַּמַּעֲנֵן הַמִּתְגַּבֵּר וְכִנְהָר שְׁאִינוֹ פּוֹסֵק, וְהוּהָ צָנוּעַ, וְאֶרֶךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל עֲלָבוֹנוֹ, וּמַגְדִּילתוֹ וּמְרוֹמְמָתוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים:

ב אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בֵּית קוֹל יוֹצֵאת מֵהָר חוֹרֵב וּמִכְרָזָת וְאוֹמֶרֶת: אוֹי לָהֶם לְבְרִיּוֹת מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה, שְׁכָל מִי שְׁאִינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, נִקְרָא נְזוּף, שְׁנֵאֲמַר: נָזֵם זֶהָ בְּאֶף חֲזִיר, אִשָּׁה יָפָה וְסֶרֶת טַעַם. וְאוֹמֵר: וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הַמָּה, וְהַמְּכַתֵּב, מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא, חֲרוּת עַל הַלַּחַת, אֵל תִּקְרִי חֲרוּת אֵלָּא חֲרוּת, שְׁאִין לָךְ בֶּן חוֹרִין, אֵלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּלֻמּוֹד תּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּלֻמּוֹד תּוֹרָה, הֵרִי זֶה מִתְעַלָּה, שְׁנֵאֲמַר: וּמִמִּתְנָה נִחְלִיאֵל, וּמִנִּחְלִיאֵל בָּמוֹת:

ג הַלּוּמִיד מִחֲבֵרוֹ: פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הִלְכָה אַחַת, אוֹ פְּסוּק אֶחָד, אוֹ דְבוּר אֶחָד, אוֹ אֶפִּילוֹ אוֹת אַחַת, צָרִיךְ לְנַהֵג בּוֹ כְּבוֹד, שֶׁכֵּן מְצִינוֹ בְּדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לְמַד מֵאַחִיתִּפָּל אֵלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בְּלָבָד, קִרְאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפוֹ וּמִידְעוֹ, שְׁנֵאֲמַר: וְאַתָּה אֲנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי, אֱלוֹפִי וּמִידְעִי. וְהֵלֹא דְבָרִים קֵל וְחֹמֶר, וּמֵה דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לְמַד מֵאַחִיתִּפָּל אֵלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בְּלָבָד, קִרְאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפוֹ וּמִידְעוֹ, הַלּוּמִיד מִחֲבֵרוֹ, פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הִלְכָה אַחַת, אוֹ פְּסוּק אֶחָד, אוֹ דְבוּר אֶחָד, אוֹ אֶפִּילוֹ אוֹת אַחַת. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁצָרִיךְ לְנַהֵג בּוֹ כְּבוֹד. וְאִין כְּבוֹד, אֵלָּא תּוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר: כְּבוֹד, חֲכָמִים יִנְחִלוּ, וְתַמִּימִים יִנְחִלוּ טוֹב. וְאִין טוֹב אֵלָּא תּוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר: כִּי לָקַח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם, תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ:

ד כֵּן הִיא דְּרָכָה שֶׁל תּוֹרָה, פֶּת בְּמַלַּח תֹּאכֵל, וּמִים בְּמִשְׁוֹרָה תִּשְׁתֶּה, וְעַל הָאֶרֶץ תִּישָׁן, וְחַיִּי צַעַר תִּחְיֶה, וּבַתּוֹרָה אַתָּה עֹמֵל, אִם אַתָּה עֹשֶׂה כֵּן, אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ, אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא:

ה אֵל תִּבְקֹשׁ גְּדֻלָּה לְעֶצְמְךָ, וְאֵל תִּחְמוֹד כְּבוֹד. יוֹתֵר מִלְּמוֹדֶךָ עֲשֵׂה, וְאֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנְךָ שֶׁל מַלְכִּים, שִׁשְׁלַחְנָהּ, גְּדוֹל מִשְׁלַחְנָם, וְכִתְרָךְ גְּדוֹל מִכְתָּרָם, וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מִלְּאכְתָּךְ שִׁשְׁלָם לָךְ שֹׁכֵר פְּעֻלָּתְךָ:

ו גְּדוּלָּה תּוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכֶּהֱנָה וּמִן הַמַּלְכוּת, שֶׁהַמַּלְכוּת נִקְנִית בְּשִׁלְשִׁים מַעֲלוֹת, וְהַכֶּהֱנָה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע, וְהַתּוֹרָה נִקְנִית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה דְּבָרִים. וְאֵלּוּ הֵן: בַּתְּלֻמּוֹד, בְּשִׁמְיעַת הָאָז, בְּעִרִּיכַת

שְׁפָתַיִם, בְּבִינַת הַלֵּב, בְּאִמָּה, בִּירְאָה, בְּעֲנוּה, בְּשִׁמְחָה, בְּטְהָרָה, בְּשִׁמוּשׁ חֲכָמִים, בְּדְבוּק חֲבֵרִים, בְּפִלְפּוּל הַתְּלִמִּידִים, בִּישׁוּב, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּמַעֲוֵט סְחוּרָה, בְּמַעֲוֵט דֶּרֶךְ אֶרֶץ, בְּמַעֲוֵט תַּעֲנוּג, בְּמַעֲוֵט שְׂנָה, בְּמַעֲוֵט שִׂיחָה, בְּמַעֲוֵט שְׁחֹק, בְּאֶרֶךְ אַפִּים, בָּלָב טוֹב, בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וּבִקְבֻלַּת הַיְסוּרִין, הַמְּכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְהַשְׁמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, וְהָעֵשָׂה סִיג לְדַבְּרִיו, וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ, אֹהֵב, אֹהֵב אֶת הַמְּקוֹם, אֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, אֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת, אֹהֵב אֶת הַמִּישָׁרִים, אֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת, וּמִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד, וְלֹא מְגִיס לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ, וְאֵינוֹ שׁוֹמֵחַ בְּהוֹרָאָה, נוֹשֵׂא בְעוֹל עִם חֲבֵרוֹ, וּמִכְרִיעוֹ לְכָף זְכוּת, וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֲמֶת, וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם, וּמַתְיָשֵׁב לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ, שׁוֹאֵל וּמַשִּׁיב, שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף, הַלּוֹמֵד עַל מִנַּת לִלְמֹד, וְהַלּוֹמֵד עַל מִנַּת לַעֲשׂוֹת, הַמְּחַפֵּס אֶת רְבוֹ, וְהַמְּכַנֵּן אֶת שְׁמוּעָתוֹ, וְהָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ. הָא לְמַדְתָּ: כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מִבֵּיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מְרֹדְכָי:

ז גְּדוּלָּה תוֹרָה, שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאמַר: כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם, וְלִכְל בְּשֵׁרוֹ מִרְפָּא. וְאוֹמֵר: רַפְאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ, וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ: וְאוֹמֵר: עַץ חַיִּים הִיא לְמַחֲזִיקִים בָּהּ, וְתַמְכִּיהָ מְאֹשֶׁר. וְאוֹמֵר: כִּי | לֵוִית חֵן הֵם לְרֹאשָׁה, וְעֵנְקִים לְגִרְגְּרֹתֶיהָ. וְאוֹמֵר: תִּתֵּן לְרֹאשָׁה לֵוִית חֵן, עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת תַּמְגִּנֶנָּה. וְאוֹמֵר: כִּי בִי יִרְבּוּ יְמֶיהָ, וְיוֹסִיפוּ לָהּ שָׁנוֹת חַיִּים. וְאוֹמֵר: אֶרֶךְ יָמִים בְּיָמֶיהָ, בְּשִׁמְאֻלָּה עֶשֶׂר וְכָבוֹד. וְאוֹמֵר: כִּי אֶרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים, וְשְׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָהּ:

ח רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר: הַנּוֹי, וְהַכֶּחַ, וְהָעֶשֶׂר, וְהַכְּבוֹד, וְהַחֲכָמָה, וְהַזְקָנָה, וְהַשִּׁיבָה, וְהַבְּנִים, נָאָה לְצַדִּיקִים וְנָאָה לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר: עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה, בְּדֶרֶךְ צִדְקָה תִּמְצָא. וְאוֹמֵר: תְּפָאֶרֶת בַּחוּרִים כָּחַם, וְהַדָּר זִקְנִים שִׁיבָה. וְאוֹמֵר: עֲטָרַת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים, וְתְּפָאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. וְאוֹמֵר: וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחֲמָה, כִּי מֶלֶךְ יִי צָבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם, וְנִגְדַּד זִקְנָיו כְּבוֹד. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מִנְסִיָּא אוֹמֵר: אֵלּוּ שְׁבַע מִדּוֹת שְׁמֵנוֹ חֲכָמִים לְצַדִּיקִים, כָּלֶם נִתְקִימוּ בְּרַבִּי וּבְבָנָיו:

ט אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִסְמָא: פַּעַם אָחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ, וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד, וְנָתַן לִי שְׁלוֹם, וְהִחֲזַרְתִּי לוֹ שְׁלוֹם, אָמַר לִי רַבִּי, מֵאִיזָה מְקוֹם אָתָּה, אֲמַרְתִּי לוֹ מֵעִיר גְּדוּלָּה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אָנִי, אָמַר לִי: רַבִּי, רְצוֹנָה שֶׁתְּדוּר עִמָּנוּ בְּמִקְוֵמֵנוּ, וְאֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת, אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם אָתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אֵינִי דֹר אֶלָּא בְּמִקְוֵם תּוֹרָה, וְכֵן כָּתוּב בְּסִפְר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלָפֵי זָהָב וְכֶסֶף. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁבִשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלִוִּין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלָבָד, שְׁנֵאמַר: בְּהִתְהַלֵּךְ | תִּנְחָה אֶתָּה, בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְהִקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחָה. בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה. בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, בְּקִבְרִי. וְהִקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחָה, לְעוֹלָם הַבָּא. וְאוֹמֵר: לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נְאֻם יִי צָבָאוֹת:

י חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: תּוֹרָה, קִנְיָן אֶחָד. שָׁמַיִם וָאָרֶץ, קִנְיָן אֶחָד. אֲבִרְהָם קִנְיָן אֶחָד. יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, קִנְיָן אֶחָד. תּוֹרָה מִצִּוּן, דְּכָתִיב: יִי קִנְיָן

ראשית דרכו, קדם מפעליו מאז. שמים וארץ מנין, דכתיב: כה אמר יי השמים כסאי והארץ
הדם רגלי, אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי, ואומר: מה רבו מעשיך | יי כלם
בחכמה עשית, מלאה הארץ קניינה. אברהם מנין, דכתיב: ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון
קנה שמים וארץ. ישראל מנין, דכתיב: עד יעבר עמך יי, עד יעבר עם זו קניית. ואומר: לקדושים
אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי במ. בית המקדש, מנין, דכתיב: מכון לשבתך פעלת יי,
מקדש אדני כוננו ידיך. ואומר: וביאם אל גבול קדשו, הר זה קנתה ימינו:

יא כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו, שנאמר: כל הנקרא בשמי
ולכבודי בראתיו, יצרתיו אף עשיתיו. ואומר: יי | ימלך לעלם ועד:

רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יי חפץ למען
צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

צברתי _____ חלקי באזל